

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 60/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, Borský Svätý Jur 774, proti uzneseniu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Malackách, odboru kriminálnej polície, 2. oddelenia vyšetrovania pod ČVS: ORP-134/2-VYS-MA-2022 z 28. apríla 2023, uzneseniu Okresnej prokuratúry Malacky č. k. 1 Pn 122/22/1106-16 z 1. júna 2023 a upovedomeniu Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 1Kn202/22/1100-8 zo 4. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 4. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru pod ČVS: ORP-134/2-VYS-MA-2022 z 28. apríla 2023, uznesením okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 122/22/1106-16 z 1. júna 2023 a upovedomením krajskej prokuratúry č. k. 1Kn202/22/1100-8 zo 4. júla 2023. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň žiada priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresné riaditeľstvo Policajného zboru uznesením pod ČVS: ORP-134/2-VYS-MA-2022 z 28. apríla 2023 podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietlo vec podozrenia zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 3 písm. a) Trestného zákona oznámenú sťažovateľom ako oznamovateľom, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

3. Proti uzneseniu okresného riaditeľstva Policajného zboru sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pn 122/22/1106-16 z 1. júna 2023 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

4. Upovedomením č. k. 1Kn202/22/1100-8 zo 4. júla 2023 krajská prokuratúra žiadosť sťažovateľa podanú v zmysle príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní (ďalej len „príkaz generálneho prokurátora“) proti napadnutému uzneseniu okresného riaditeľstva Policajného zboru z 28. apríla 2023 a uzneseniu okresnej prokuratúry z 1. júna 2023 ako nedôvodnú odložila.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Podľa názoru sťažovateľa orgány činné v trestnom konaní v označenej trestnej veci nekonali v zmysle požiadavky § 2 ods. 10 Trestného poriadku, keď okolnosti prípadu a jednotlivé dôkazy hodnotili príliš jednostranne v neprospech sťažovateľa a príliš formalisticky pristúpili k hodnoteniu úmyselného konania podozrivého. Tým bolo porušené právo sťažovateľa na účinné vyšetrovanie.

6. Zo skutočností vyplývajúcich z realizovaných výpovedí (podozrivého a sťažovateľa) možno podľa sťažovateľa len ťažko uveriť tomu, že by podozrivý už od počiatku nepoňal úmysel (ktorý podľa orgánov činných v trestnom konaní v danom prípade absentuje) požičané peniaze nevrátiť.

7. Sťažovateľ nesúhlasí s názorom orgánov činných v trestnom konaní, že nebolo možné vyvodiť podvodný úmysel podozrivého a že v danom prípade išlo o civilný spor. Nestotožnil sa ani so záverom, že požičal finančné prostriedky podozrivému bez nejakej písomnej zmluvy, čo evokuje zanedbanie povinnej miery opatrnosti z jeho strany, a teda aj porušenie § 415 Občianskeho zákonníka, a všeobecnej prevenčnej povinnosti, že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám okrem iného aj na majetku.

8. Podľa presvedčenia sťažovateľa obvyklú či bežnú mieru opatrnosti je možné definovať tak, že nejde o uvedenie do omylu v zmysle základnej skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, ak nepravdivosť tvrdenia je možné na prvý pohľad rozpoznať (podlieha preskúmvaniu klamanou osobou), prípadne nepravdivosť tvrdenia vôbec nie je spôsobilá vyvolať nesprávnu predstavu subjektu, ktorému je smerovaná. V danom prípade nešlo o zanedbanie takejto miery opatrnosti zo strany sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uzneseniami orgánov činných v trestnom konaní a upovedomením krajskej prokuratúry, ktorými v konečnom dôsledku došlo k odmietnutiu trestného oznámenia podaného sťažovateľom.

III.1. K namietanému porušeniu označených základných práv napadnutým uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru:

10. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. V zmysle princípu subsidiarity ústavný súd poskytuje ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný orgán verejnej moci (m. m. napr. I. ÚS 211/2022, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 190/2022, II. ÚS 387/2022, III. ÚS 397/2023).

11. So zreteľom na uvedené ústavný súd uvádza, že nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie okresného riaditeľstva Policajného zboru, keďže ho na základe sťažnosti sťažovateľa preskúmala okresná prokuratúra, ktorá bola oprávnená a zároveň povinná poskytnúť ochranu právam sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 682/2017, II. ÚS 46/2018, II. ÚS 134/2018, II. ÚS 206/2018, II. ÚS 236/2018, II. ÚS 272/2018, III. ÚS 175/2018, III. ÚS 397/2023, IV. ÚS 507/2020).

12. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného riaditeľstva Policajného zboru odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených základných práv napadnutým uznesením okresnej prokuratúry:

13. Rovnaký záver ako v predchádzajúcej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia platí aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry, keďže na základe podania sťažovateľa (ním označeného ako „*Žiadosť o preskúmanie zákonnosti postupu OČTK*“ spolu s návrhom na postup podľa § 363 Trestného poriadku) doručeného Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky a ňou podľa obsahu vyhodnoteného ako žiadosť o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní podľa príkazu generálneho prokurátora bolo uznesenie okresnej prokuratúry (spolu s uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru) podrobené prieskumu jeho zákonnosti krajskou prokuratúrou v konaní vedenom pod sp. zn. 1Kn202/22/1100, ktorej bola označená žiadosť následne predložená na vybavenie. V danej veci pritom nevníkla žiadna opodstatnená pochybnosť, že by žiadosť v zmysle príkazu generálneho prokurátora nebolo možné považovať za účinný prostriedok nápravy prípadného neprípustného zásahu do základných práv sťažovateľa vo veci konajúcimi orgánmi činnými v trestnom konaní. V konečnom dôsledku jej podanie samotným sťažovateľom signalizuje, že takýto prostriedok aj on považoval za účinný.

14. V takom prípade právomoc krajskej prokuratúry poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa predchádza oprávneniam ústavného súdu, preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.3. K namietanému porušeniu označených základných práv napadnutým upovedomením krajskej prokuratúry:

15. Ústavný súd k tejto časti ústavnej sťažnosti poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby proti nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 526/2016, I. ÚS 539/2017).

16. Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu je jemu zodpovedajúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní zákonom ustanoveným spôsobom sa zaoberať podaním, v ktorom dotknutá osoba oznamuje skutočnosti podľa nej nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin, a o vybavení takého oznámenia dotknutú osobu riadne vyrozumieť. Súčasťou tohto práva však nie je právo, aby orgány činné v trestnom konaní podaniu oznamovateľa vyhovel v tom zmysle, že rozhodnú podľa jeho predstáv (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09).

17. Z predložených dokumentov vyplýva, že sťažovateľ bol riadnym spôsobom oboznámený o výsledku vybavenia jeho podaní (trestného oznámenia, sťažnosti a žiadosti) a o právnych záveroch, na ktorých bolo založené. Už uvedené znamená, že okresné riaditeľstvo Policajného zboru, okresná prokuratúra i krajská prokuratúra sa podaniami sťažovateľa v rámci im zverenej právomoci primeraným spôsobom zaoberali. Pokiaľ ide o rozsah (štandard) základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, v dôsledku uvedeného bol rešpektovaný, resp. naplnený.

18. Krajská prokuratúra v napadnutom upovedomení informovala sťažovateľa, že rozhodnutia okresného riaditeľstva Policajného zboru a okresnej prokuratúry preskúmala a považovala ich za zákonné, opodstatnené a riadne odôvodnené, dostatočne sa zaoberajúce prednesenou argumentáciou. Ozrejmila, že zo skutočností uvádzaných sťažovateľom a zabezpečených dôkazov nevyplývala taká skutočnosť, ktorá by odôvodňovala naplnenie všetkých zákonných znakov úmyselného trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 3 písm. a) Trestného zákona, prípadne iného trestného činu. Konštatovala, že vo veci bolo vykonané postačujúce vyšetrovanie a bol zabezpečený dostatočný spisový materiál umožňujúci vo veci rozhodnúť. V konaní podozrivej osoby však nebolo preukázané naplnenie všetkých formálnych znakov trestného činu podvodu, a to konkrétne znaku „*uviedenie iného v omyl*“, resp. „*zamlčanie podstatných skutočností*“. Vyhodnotila, že orgány činné v trestnom konaní sa v dostatočnom rozsahu zaoberali konaním podozrivej osoby.

19. Svoje závery krajská prokuratúra oprela aj o zistené skutkové okolnosti, že šlo o pôžičku vo forme ústnej dohody (zmluvy), ktorej účel nebol (na vlastné riziko) písomne zachytený pre prípad sporu, vychádzal len z ústnych tvrdení oboch strán, k odovzdaniu peňazí došlo aj v hotovosti a bez svedkov. Oznamovateľ (sťažovateľ) si mal aj preverovať podozrivým predložený projekt, a zistil, že takýto projekt sa v lokalite realizuje, avšak ďalej si už nepreveril, kto je skutočným investorom stavby, pritom daná skutočnosť bola ľahko „*dohľadateľná*“.

20. Poukazujúc na § 415 Občianskeho zákonníka, krajská prokuratúra uviedla, že ak sa poškodený sám svojou zjavnou neopatrnosťou, ktorej sa mohol ľahko vyvarovať, ocitol v situácii, keď v rámci súkromnoprávneho vzťahu pristúpil k neistému obchodu a vynaložil finančné prostriedky, potom sa

s dôsledkami tejto neistoty musí vysporiadať taktiež sám, a to za použitia „*súkromnoprávných inštrumentov*“.

21. Uvedené závery krajskej prokuratúry ústavný súd považuje za vyhovujúce požiadavkám, ktoré čl. 46 ods. 1 ústavy kladie na typ aktuálne preskúmaného konania a rozhodnutia (upovedomenia), a teda za ústavne akceptovateľné.

22. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na účinné vyšetrenie a vyšetrenie, ústavný súd pripomína, že v zmysle judikatúry ústavného súdu, ako aj judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ide o garanciu vyplývajúcu z čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), resp. z čl. 16 ods. 2 ústavy, ktoré poskytujú ochranu pred mučením alebo podrobením neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Ich aplikácii musí predchádzať závažné tvrdenie, pri ktorom zo samotného práva podľa čl. 3 dohovoru vyplýva povinnosť štátu náležitým spôsobom takéto tvrdenie preveriť, resp. vykonať účinné vyšetrenie vo vzťahu k takémuto tvrdeniu. Aj v prípade namietaného porušenia práva podľa čl. 3 dohovoru, ktorého porušenie sťažovateľ pred ústavným súdom nenamieta, a z okolností danej veci je zrejmé, že by v jeho prípade toto ani len nemohlo vstúpiť do hry, ide o právo na účinné vyšetrenie, nie však o právo na stíhanie či odsúdenie konkrétneho jednotlivca.

23. K namietanému neprípustnému zásahu do základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatuje, že jeho porušenie sťažovateľ jednoznačne odvíja od porušenia procesnoprávných princípov zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorých porušenie však ústavný súd nekonštatoval, preto neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

24. S ohľadom na uvedené bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 1. februára 2024

Miloš Maďar
predseda senátu